

Na osnovu člana V tačka 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, na 25. sjednici održanoj 8. septembra 2003. godine, donijelo je

ODLUKU

O RATIFIKACIJI UGOVORA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE TURSKE O SOCIJALNOM OSIGURANJU

Član 1.

Ratifikuje se Ugovor između Bosne i Hercegovine i Republike Turske o socijalnom osiguranju, potpisan u Ankari 27. maja 2002. godine, na srpskom, hrvatskom, bosanskom i turskom jeziku, po dobijenoj saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na osnovu Odluke PS BIH broj 89/03 od 30. septembra 2003. godine.

Član 2.

Tekst Ugovora glasi:

UGOVOR

IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE TURSKE

O SOCIJALNOM OSIGURANJU

Bosna i Hercegovina i Republika Turska želeći urediti odnose između dvije države na području socijalnog osiguranja, dogovorile su sljedeće:

DIO I - OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Definicije pojmova

(1) svrhu ovog Ugovora slijedeći pojmovi znače:

1. "ugovorna strana" označava Bosnu i Hercegovinu, odnosno Republiku Tursku;
2. "zakonodavstvo" označava zakone, podzakonske propise i druge pravne propise koji se odnose na grane i sisteme socijalnog osiguranja navedene u članu 2. ovog ugovora;
3. "nadležni organ" označava, u odnosu na Bosnu i Hercegovinu, ministarstva nadležna za pravne propise u Bosni i Hercegovini iz člana 2. stava 1. ovog sporazuma, a u odnosu na Republiku Tursku Ministarstvo rada i socijalnog osiguranja;
4. "nadležni nosilac" označava ustanove nadležne za pružanje davanja prema zakonodavstvu navedenom u članu 2. ovog ugovora;
5. "nosilac" označava tijela ili ustanove odgovorne za primjenu cijelog ili dijela zakonodavstva, navedenog u članu 2. ovog ugovora;
6. "osigurano lice" označava lica koja podliježu ili su podlijegala zakonodavstvu, navedenom u članu 2. ovog ugovora;

7."period osiguranja" označava periode tokom kojih su bili uplaćeni doprinosi kao i sve ostale periode priznate prema zakonodavstvu navedenom u članu 2. ovog ugovora;

8."davanje u novcu" (penzije i prihodi) - penzije i druga novčana davanja, uključujući sve njihove djelove, te sve povišice i dodatke prema pravnim propisima iz člana 2. ovog ugovora;

9."davanje u naturi" (davanja) - zdravstvena zaštita i druga nenovčana davanja koja se sastoje od davanja dobara ili pružanja usluga prema pravnim propisima iz člana 2. ovog ugovora;

10. "prebivalište" označava mjesto u kojem lice prebiva i u kojem je prijavljeno u skladu sa odgovarajućim pravnim propisima;

11."boravak" označava privremeni boravak na teritoriji jedne ugovorne strane lica koje ima prebivalište na teritoriji druge ugovorne strane;

12."članovi porodice" označava lica određena ili priznata kao takva, prema zakonodavstvu koje primjenjuje nadležni nosilac;

13. "nadživjela lica" označava lica određena ili priznata kao takva, prema zakonodavstvu prema kojem se pružaju davanja za slučaj smrti;

14."organ za vezu" - organ zadužen od nadležnih organa za održavanje direktne međusobne veze i posredovanja između nadležnih nosilaca država ugovornica, radi efikasnog sprovođenja ovog ugovora, koji će se odrediti u Administrativnom sporazumu.

(2)Drugi izrazi koji nisu određeni u stavu 1. ovog člana imaju značenje koje im pripisuje odgovarajuće zakonodavstvo koje se primjenjuje.

Član 2.

Zakonodavstvo koje Ugovor obuhvata

(1) Ovaj ugovor obuhvata slijedeće zakonodavstvo:

- U odnosu na Bosnu i Hercegovinu;

1. obaveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti, koje obuhvata i zaštitu majčinstva i osiguranje za slučaj nesreće na poslu i profesionalne bolesti;

2. obaveznom penzionom i invalidskom osiguranju (starosna, invalidska i porodična penzija) i novčana naknada za tjelesno oštećenje, koje obuhvata i osiguranje za slučaj nesreće na poslu i profesionalne bolesti;

3. obaveznom osiguranju za slučaj nezaposlenosti;

4. novčanoj naknadi u vezi materinstva.

- U odnosu na Republiku Tursku;

1. zakonodavstvo koje obuhvata radnike i poljopri- vrednike (invalidnost, starost, smrt, nesreća na poslu i profesionalne bolesti, bolest i majči- nstvo);

2. zakonodavstvo kojim su uređena prava državnih služžbenika (invalidnost, starost i smrt);

3. zakonodavstvo koje obuhvata osiguranje drugih samostalnih djelatnosti, samostalnih umjetnika i individualne poljoprivrednike (invalidnost, starost i smrt);

4. zakonodavstvo koje se odnosi na penzije fondove zaposlenih u bankama i osiguravajućim društvima (invalidnost, starost, smrt, nesreća na poslu i profesionalne bolesti, bolest i majčinstvo).
5. zakonodavstvo o osiguranju za slučaj nezapo- slenosti koji se primjenjuje na osigurane radnike koji rade na osnovu ugovora o radu.

1) Ovaj ugovor takođe obuhvata i zakonodavstvo kojim se mijenja, dopunjuje ili ujedinjuje zakonodavstvo navedeno u stavu 1. ovog člana.

2) Ovaj će ugovor takođe obuhvatiti zakonodavstvo koje se odnosi na novi režim socijalnog osiguranja ili na nove grane socijalnog osiguranja ako se o tome sporazume ugovorne strane.

Član 3.

Lica na koja se Ugovor primjenjuje

Ovaj ugovor se primjenjuje na lica koja su podlijegala ili podliježu zakonodavstvu jedne ili obje ugovorne strane, kao i na članove porodica i nadživjela lica tih lica, ako ovim ugovorom nije drugačije određeno.

Član 4.

Jednakost postupanja

Ako ovim ugovorom nije drugačije određeno, lica koja prebivaju na teritoriji jedne ugovorne strane i na koje se primjenjuje ovaj ugovor, izjednačena su u pravima i obavezama predviđenim zakonodavstvom ugovorne strane u kojoj imaju prebivalište pod istim uslovima kao i državljani te ugovorne strane.

Član 5.

Isplata davanja

Ako ovim ugovorom nije drugačije predviđeno, davanja stečena prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane licima navedenim u članu 3. ovog ugovora isplaćuju se bez umanjivanja za vrijeme njihova prebivanja na teritoriji druge ugovorne strane ili na teritoriji treće države koja nije ugovorna strana.

Član 6.

Spriječavanje preklapanja davanja

1) Ako je, prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane, stečeno davanje smanjeno, obustavljeno ili ukinuto u slučaju preklapanja sa drugim davanjem iz socijalnog osiguranja ili sa nekim prihodom, isto vrijedi i za davanja iz socijalnog osiguranja stečena prema zakonodavstvu druge ugovorne strane ili u odnosu na prihod ostvaren na teritoriji druge ugovorne strane.

2) Stav 1. ovoga člana se ne primjenjuje na davanja ostvarena na osnovu invalidnosti, starosti, smrti, i nesreće na poslu i profesionalne bolesti koja trebaju pružiti nosioci obje ugovorne strane.

DIO II - ZAKONODAVSTVO KOJE SE PRIMJENJUJE

Član 7.

Opšta pravila

Ako ovim ugovorom nije drugačije određeno:

1. Lica koja su zaposlena na teritoriji jedne ugovorne strane, u odnosu na to zaposlenje, podliježu isključivo zakonodavstvu te ugovorne strane, čak i ako prebivaju na teritoriji druge ugovorne strane, ili ako je njihov poslodavac ili sjedište njegovog poslodavca smješteno na teritoriji druge ugovorne strane.
2. Lica koja obavljaju samostalnu djelatnost na području jedne ugovorne strane podliježu zakonodavstvu te ugovorne strane, čak i ako prebivaju na teritoriji druge ugovorne strane.
3. Državni službenici jedne ugovorne strane, i lica koja se takvim smatraju, podliježu zakonodavstvu one ugovorne strane koja ih zapošljava.

Član 8.

Privremeni rad na teritoriji druge ugovorne strane

- 1) Ako lice zaposleno na teritoriji jedne ugovorne strane poslodavac uputi radi obavljanja određenih poslova na teritoriju druge ugovorne strane, to lice i dalje podliježe zakonodavstvu prve ugovorne strane tokom perioda koji ne prelazi 24 mjeseca, pod uslovom da zadrži svojstvo zaposlenog kod istog poslodavca. Taj se period može produžiti najviše do 60 mjeseci na osnovu prethodne saglasnosti nadležnih tijela obje strane.
- 2) Ako lice koja obavlja djelatnost na teritoriji jedne ugovorne strane, ode na teritoriju druge ugovorne strane radi privremenog obavljanja svog zanimanja, i dalje podliježe zakonodavstvu prve ugovorne strane tokom perioda koji ne prelazi 24 mjeseca. Taj se period može produžiti do najviše 60 mjeseci na osnovu prethodne saglasnosti nadležnih tijela obje strane.

Član 9.

Lica u međunarodnom prevozu

- (1) Lice koje je član putujućeg ili letećeg osoblja poslodavca koji, na osnovu najma ili za svoj vlastiti račun, obavlja usluge međunarodnog prevoza putnika ili stvari drumskim, željezničkim, vazдушnim ili vodenim putevima, i koje ima svoje sjedište na teritoriji druge ugovorne strane, podliježe zakonodavstvu te ugovorne strane.
- (2) Lice koje je zaposleno u predstavništvu, osnovanom na teritoriji druge ugovorne strane, različitom od onoga na kojem poslodavac ima svoje sjedište, podliježe zakonodavstvu one ugovorne strane na čijem području je osnovano takvo predstavništvo.

Član 10.

Članovi posade broda

- (1) Lice koje je zaposleno na brodu koji nosi zastavu jedne ugovorne strane, podliježe zakonodavstvu te ugovorne strane.
- (2) Ako se lice, koje inače obavlja zanimanje u teritorijalnim vodama ili u luci jedne ugovorne strane, ali koja nije član posade, zaposli na ukrcaju, iskrcaju ili popravci broda koji nosi zastavu druge ugovorne strane, ili ako nadgleda takve poslove, podliježe zakonodavstvu ugovorne strane kojoj pripada luka ili teritorijalne vode.
- (3) Lice koje je zaposleno na brodu koji nosi zastavu jedne ugovorne strane, i koje na osnovu tog zaposlenja plaća poslodavac koji ima glavno mjesto poslovanja, ili lice koje ima prebivalište, na području druge ugovorne strane, podliježe zakonodavstvu posljednje navedene ugovorne strane ako prebiva na njenoj teritoriji; poslodavac ili lice koja plaća naknadu smatra se poslodavcem za svrhu primjene navedenog zakonodavstva.

Član 11.

Diplomatske i konzularne misije i zaposleni u tim misijama

(1) Službenici diplomatskih misija i konzularnih predstavništava jedne ugovorne strane, kao i lica upućena radi obavljanja poslova u diplomatsku misiju ili konzularno predstavništvo, kao i privatna posluža tih službenika podliježu zakonodavstvu države koja ih upućuje.

(2) Svi zaposleni na koje se odnosi stav 1. ovog člana podliježu zakonodavstvu države primaoca, ako se radi o lokalnim zaposlenim. Oni mogu izabrati zakonodavstvo strane koja ih zapošljava u roku od tri mjeseca nakon dana zapošljavanja, pod uslovom da su državljani te strane.

(3) Lica na koja se ne odnosi st. 1. i 2. ovog člana, podliježu zakonodavstvu države primaoca.

Član 12.

Izuzeci

Nadležna se tijela ugovornih strana mogu, na zahtjev zaposlenog i njegovog poslodavca, dogovoriti o izuzecima od odredaba čl. 7. do 11. ovog ugovora u odnosu na primjenu zakonodavstva na neko lice ili grupe lica.

DIO III - POSEBNE ODREDBE

ODJEL I

DAVANJA ZA BOLEST I MAJČINSTVO

Član 13.

Sabiranje perioda osiguranja

Uslovljava li zakonodavstvo jedne od ugovornih strana pravo na davanje navršetkom perioda osiguranja, nadležni nosilac te ugovorne strane uzima u obzir period osiguranja navršen prema zakonodavstvu druge ugovorne strane, u mjeri u kojoj se ne poklapaju, kao da su ti periodi osiguranja navršeni prema zakonodavstvu prve ugovorne strane.

Član 14.

Korištenje zdravstvenih usluga prilikom rada ili boravka na teritoriji druge ugovorne strane

(1) Ako stanje osiguranika, upućenog od strane njegovog poslodavca privremeno u drugu ugovornu stranu da obavi određeni posao, i članova njegove porodice koji s njim borave, zahtijeva hitne zdravstvene usluge, oni ostvaruju davanja iz osiguranja za slučaj bolesti ili majčinstva u punom obimu, a na teret nadležnog nosioca ugovorne strane na čijoj teritoriji je sjedište poslodavca.

(2) Ako stanje lica, prijavljenih u svojstvu osiguranika prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane, i članova njihovih porodica koji s njima borave, zahtijeva hitne zdravstvene usluge tokom njihovog privremenog boravka na području druge ugovorne strane, oni ostvaruju davanja iz osiguranja za slučaj bolesti i majčinstva na teret nadležnog nosioca ugovorne strane u kojoj je lice o kome se radi osigurano.

(3) Ako lica, prijavljena kao osiguranici prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane, i članovi porodice koji s njima prebivaju, promijene boravak na teritoriju druge ugovorne strane za vrijeme korištenja davanja iz osiguranja za slučaj bolesti ili majčinstva koje im pruža nadležni nosilac prve ugovorne strane, oni i nadalje zadržavaju pravo na davanja, pod uslovom da lice o kome se radi pribavi saglasnost nadležnog nosioca prije promjene boravka. Zahtjev za davanje saglasnosti će se odbiti ako iz medicinskog izvještaja, podnesenog nadležnom nosiocu, proizilazi da stanje tog lica ne dopušta putovanje u drugu ugovornu stranu. Saglasnost se može dati i naknadno u skladu s pravnim propisima koje nadležni nosilac primjenjuje.

(4) Sticanje prava, trajanje davanja i svojstvo članova porodice koji mogu ostvariti pravo, određuje se primjenom zakonodavstva ugovorne strane na čijoj teritoriji je lice osigurano, dok se obim i način pružanja davanja određuje u skladu sa zakonodavstvom ugovorne strane na čijoj teritoriji korisnik boravi.

Član 15.

Davanja iz zdravstvenog osiguranja članovima porodice osiguranika

(1) Članovi porodice lica koje ima pravo na zdravstvenu zaštitu prema zakonodavstvu ugovorne strane prema kojem je lice zdravstveno osigurano, ostvariće pravo na davanja iz zdravstvenog osiguranja i osiguranja za slučaj majčinstva samo ako ta lica nemaju pravo na davanja prema zakonodavstvu ugovorne strane na čijoj teritoriji prebivaju.

(2) Kada članovi porodice na koje se odnosi stav 1. ovog člana privremeno borave na području nadležnog nosioca, koriste zdravstvene usluge u skladu s odredbama zakonodavstva koje nadležni nosilac primjenjuje.

(3) Troškove davanja iz zdravstvenog osiguranja snosi nadležni nosilac kod kojeg je lice osigurano.

(4) Sticanje prava, trajanje davanja i svojstvo članova porodice koji mogu ostvariti pravo, određuje se u skladu sa zakonodavstvom koje primjenjuje nadležni nosilac kod kojeg je lice osigurano, dok se obim i način pružanja davanja određuje u skladu sa zakonodavstvom koje primjenjuje nosilac mjesta prebivališta.

Član 16.

Davanja iz zdravstvenog osiguranja penzionerima

(1) Korisnici penzije prema zakonodavstvu obje ugovorne strane, kao i članovi njihove porodice, ostvaruju prava iz zdravstvenog osiguranja prema zakonodavstvu ugovorne strane na čijoj teritoriji prebivaju, kao da primaju davanja samo prema zakonodavstvu te ugovorne strane. Troškove davanja snosi nadležni nosilac mjesta prebivališta.

(2) Korisniku koji je ostvario penziju samo prema zakonodavstvu jedne od ugovornih strana, a koji prebiva na teritoriji druge ugovorne strane, kao i članovima njegove porodice, davanja iz zdravstvenog osiguranja pruža nosilac mjesta prebivališta, a na teret nadležnog nosioca ugovorne strane u kojoj je osiguranik ostvario penziju.

(3) Lica koja su ostvarila penziju samo prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane i koje privremeno borave na teritoriji druge ugovorne strane, hitne zdravstvene usluge koriste na teret nadležnog nosioca ugovorne strane čiju penziju penzioner prima. Lica koja su stekla penziju ili naknadu prema zakonodavstvu obje ugovorne strane, kao i članovi njihovih porodica koji s njima prebivaju, za vrijeme kada privremeno borave na području druge ugovorne strane ostvaruju pravo na davanja iz zdravstvenog osiguranja na teret nadležnog nosioca ugovorne strane na čijem području borave i prema propisima koji za njih vrijede.

(4) U svrhu primjene stava 2. ovog člana, sticanje prava na davanja iz zdravstvenog osiguranja, trajanje davanja i svojstvo članova porodice koji mogu ostvariti pravo na davanja, određuje se u skladu sa zakonodavstvom ugovorne strane koja isplaćuje penziju, dok se obim i način pružanja davanja određuje u skladu sa zakonodavstvom ugovorne strane u kojoj penzioner prebiva.

Član 17.

Proteze, pomagala i druga zdravstvena davanja veće vrijednosti

Proteze, pomagala i druga zdravstvena davanja veće vrijednosti označena na popisu koji se nalazi u dodatku Administrativnog sporazuma pružaju se, osim u hitnim slučajevima, na osnovu saglasnosti nadležnog nosioca kod kojeg je lice o kome se radi osigurano.

Član 18.

Naknada za slučaj nesposobnosti za rad

(1) Naknadu za slučaj nesposobnosti za rad, pružaće nadležni nosilac u skladu s odredbama zakonodavstva koje taj nosilac primjenjuje.

(2) Propisuje li zakonodavstvo jedne ugovorne strane da se svota naknade za slučaj nesposobnosti za rad određuje zavisno o broju članova porodice, nadležni će nosilac uzeti u obzir članove porodice koji prebivaju na teritoriji druge ugovorne strane.

Član 19.

Naknada troškova

Troškove pruženih zdravstvenih usluga, nastale u slučajevima predviđenim u čl. 14., 15., 16., 17., 25. i 29. ovog ugovora, nadoknadiće nadležni nosilac kod kog je lice osigurano, nosiocu one ugovorne strane koji pruža usluge, u skladu s postupkom ugovorenim Administrativnim sporazumom.

ODJEL II - INVALIDNOST, STAROST I SMRT

Član 20.

Sabiranje perioda osiguranja

(1) Ako je prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane pravo na davanje uslovljeno navršenjem perioda osiguranja, nadležni nosilac te ugovorne strane uzima u obzir period osiguranja navršen prema zakonodavstvu druge ugovorne strane, kao da su ti periodi osiguranja navršeni prema zakonodavstvu prve ugovorne strane pod uslovom da se ne poklapaju.

(2) Ako lice ne ispunjava uslove za sticanje prava na davanje prema odredbama ovog člana, ugovorne strane će uzeti u obzir periode osiguranja navršene u trećoj državi s kojom su obje ugovorne strane sklopile ugovor o socijalnom osiguranju, pod uslovom da se ti periodi ne poklapaju.

(3) Ako je prema zakonodavstvu jedne od ugovornih strana pravo na određena davanja uslovljeno navršetkom određenog perioda u zanimanju obuhvaćenom posebnim sistemom ili u određenom zanimanju ili zaposlenju, samo periode navršene u tom odgovarajućem sistemu, ili u slučaju da takav sistem ne postoji, u istom zanimanju ili u istom zaposlenju, uzeće se u obzir za sticanje prava na takva davanja, prema zakonodavstvu druge ugovorne strane. Ipak, u slučaju da takvo razdoblje nije navršeno prema zakonodavstvu druge ugovorne strane, uzeće se u obzir period osiguranja navršen u opštem sistemu.

(4) Prilikom određivanja uslova u odnosu na pravo na davanje, uzeće se u obzir dan početka prvog zaposlenja na području druge ugovorne strane.

(5) Ako se prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane pravo na davanje određuje na osnovu prosječnih zarada koje odgovaraju cijelom ili dijelu perioda osiguranja, nadležni nosilac te ugovorne strane, radi određivanja prosječne zarade koju će uzeti u obzir za određivanje pripadajućih davanja, uzima u obzir samo zarade koje odgovaraju razdobljima osiguranja, navršenim prema zakonodavstvu koje on primjenjuje.

Član 21.

Određivanje davanja

(1) Ako su se na lice naizmjenično primjenjivala zakonodavstva obje ugovorne strane nosioci osiguranja u skladu sa zakonodavstvima koje oni primjenjuju utvrđuju ispunjava li lice ili nadživjeli član porodice uslove za priznavanje prava na davanje sa ili bez primjene odredaba člana 20. ovog ugovora.

(2) Ako lice ispunjava uslove, prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane, bez obzira na odredbe člana 20. ovog ugovora, nadležni nosilac te ugovorne strane određuje davanja isključivo na osnovu perioda osiguranja navršenih prema zakonodavstvu koje on primjenjuje.

(3) Ako lice ispunjava uslove prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane isključivo primjenom odredaba člana 20. ovog ugovora, nadležni nosilac te ugovorne strane određuje davanja na slijedeći način:

1. nadležni nosilac određuje teoretsku svotu pripadajućih davanja kao da su svi periodi osiguranja navršeni prema zakonodavstvu obje ugovorne strane bili navršeni isključivo prema zakonodavstvu koje taj nosilac primjenjuje;

2. usprkos tome, u slučaju davanja čija svota ne zavisi o dužini navršenih perioda, ta će svota biti uzeta kao teoretska svota na koju se odnosi tačka 1. ovog stava;

3. nadležni nosilac potom određuje stvarnu svotu davanja koje licu pripada na osnovu teoretske svote određene u skladu sa tač. 1. ili 2. ovog stava, zavisno o slučaju, i to srazmjerno odnosu između perioda navršenih prije nastanka osiguranog slučaja prema zakonodavstvu koje primjenjuje i zbira perioda navršenih prije nastanka osiguranog slučaja, prema zakonodavstvu obje ugovorne strane.

4. Davanja koja zamjenjuju te penzije biće određena primjenom odredaba tač. 1., 2. i 3. ovog stava.

5. Ako zbir perioda navršenih prema zakonodavstvu obje ugovorne strane prije nastanka osiguranog slučaja, prelazi najduže periode određene prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane za sticanje punog davanja, ustanova te strane će, primjenjujući odredbe tačke 1. ovog stava, uzeti u obzir taj najduži period umjesto zbira navršenih perioda, bez obaveze da pruži davanje više od punog davanja predviđenog zakonodavstvom koje primjenjuje.

6. Nadležni nosilac jedne od ugovornih strana neće primijeniti odredbe prethodnih stavova ovog člana u slučaju ako je, prema zakonodavstvu koje on primjenjuje, moguće utvrđivanje iste ili veće svote davanja samo na osnovu perioda osiguranja navršenog prema zakonodavstvu koje taj nosilac primjenjuje.

Član 22.

Periodi osiguranja kraći od 12 mjeseci

(1) Bez obzira na odredbu člana 21. ovog ugovora, ako je ukupno trajanje perioda osiguranja navršeno prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane kraće od 12 mjeseci, i ako samo na osnovu tog perioda nije moguće steći pravo na davanje prema tom zakonodavstvu, nosilac te ugovorne strane nije obavezan pružiti davanje u odnosu na pomenute periode.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, nadležni nosilac druge ugovorne strane određuje penziju uzimajući u obzir periode osiguranja, kao da su ti periodi navršeni prema zakonodavstvu koje on primjenjuje.

ODJEL III - POGREBNI TROŠKOVI

Član 23.

Sabiranje perioda osiguranja i sticanje pogrebnih troškova

(1) Ukoliko prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane postoji pravo na davanje za slučaj smrti i ako zakonodavstvo jedne ugovorene strane uslovljava pravo na davanja navršenim periodima osiguranja, nadležna će ustanova te strane uzeti u obzir periode navršene prema zakonodavstvu druge ugovorne strane, pod uslovom da se ne poklapaju, kao da su to periodi osiguranja navršeni prema zakonodavstvu prve ugovorne strane.

(2) Umre li lice osigurano prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane, na teritoriji druge ugovorne strane, smatraće se da je umrlo na teritoriji ugovorne strane u kojoj je osigurano i u kojoj ispunjava uslove za naknadu pogrebnih troškova.

(3) Postoji li, primjenom ovog ugovora, pravo na naknadu pogrebnih troškova prema zakonodavstvu obje ugovorne strane:

1. davanje će pripadati samo prema zakonodavstvu ugovorne strane na čijoj je teritoriji smrt nastupila; ili
2. ako smrt nije nastupila na teritoriji ugovornih strana, davanje će pripadati samo prema zakonodavstvu ugovorne strane prema kojem je lice posljednji put bilo osigurano prije smrti koja predstavlja osnov za ostvarivanje prava.

ODJEL IV - PROFESIONALNE BOLESTI I NESREĆE NA POSLU

Član 24.

Izloženost istom riziku u obje ugovorne strane

(1) Ako nastane profesionalna bolest nakon što je lice na teritoriji obje ugovorne strane obavljalo zanimanje koje je moglo uzrokovati tu bolest, davanja koja ono ili naživjeli članovi njegove porodice mogu ostvariti, priznaće se prema zakonodavstvu ugovorne strane u kojoj su uslovi ispunjeni, rukovodeći se, zavisno o slučaju, odredbama st. od 2. do 4. ovoga člana.

(2) Uslovljava li zakonodavstvo jedne ugovorne strane sticanje davanja ustanovljenih na profesionalnoj bolesti time da bolest o kojoj se radi bude prvo ustanovljena na njejoj teritoriji, smatraće se da je tom zahtjevu udovoljeno, ako je bolest prvi put ustanovljena na teritoriji druge ugovorne strane.

(3) Uslovljava li zakonodavstvo jedne ugovorne strane sticanje davanja ustanovljenih na profesionalnoj bolesti time da bolest o kojoj se radi bude ustanovljena u određenom razdoblju nakon prestanka obavljanja posljednjeg zanimanja koje je moglo uzrokovati tu bolest, nadležni nosilac te ugovorne strane će, nakon utvrđivanja perioda u kojem je na teritoriji druge ugovorne strane došlo do izbijanja bolesti, uzimati u obzir svako slično zanimanje koje je lice obavljalo na teritoriji druge ugovorne strane, kao da ga je obavljalo prema zakonodavstvu prve ugovorne strane.

(4) Zavisi li prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane sticanje prava na davanja ustanovljenih na profesionalnoj bolesti izričito ili prešutno o uslovu da je lice obavljalo zanimanje koje je moglo uzrokovati bolest o kojoj se radi u određenom razdoblju, nadležni nosilac te ugovorne strane tokom pogoršanja uzima u obzir periode tokom kojih je lice obavljalo takvo zanimanje na teritoriji druge ugovorne strane.

Član 25.

Prebivanje ili boravak u drugoj ugovornoj strani

(1) Lica koja su pretrpjela nesreću na poslu ili kod kojih je nastupila profesionalna bolest, a prebivaju na teritoriji druge ugovorne strane, koriste zdravstvene usluge prema zakonodavstvu ugovorne strane na čijoj teritoriji prebivaju, a na teret nadležnog nosioca.

(2) Lica koja su pretrpjela nesreću na poslu ili kod kojih je nastupila profesionalna bolest, a borave na teritoriji druge ugovorne strane, koriste hitne zdravstvene usluge prema zakonodavstvu ugovorne strane na čijoj teritoriji borave, a na teret nadležnog nosioca.

Član 26.

Pogoršanje profesionalne bolesti

Kada se stanje lica, koje se liječilo od profesionalne bolesti, prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane, pogorša tokom njegova prebivanja na teritoriji druge ugovorne strane, primjenjuju se slijedeća pravila:

1. ako lice, kod koga je nastala profesionalna bolest, ne obavlja zanimanje prema zakonodavstvu druge ugovorne strane, koje je moglo uzrokovati ili pogoršati bolest o kojoj se radi, nadležna ustanova prve ugovorne strane snosi troškove davanja, uzimajući u obzir stepen pogoršanja, u skladu sa odredbama zakonodavstva koje primjenjuje;

2. ako je osiguranik obavljao takvo zanimanje na teritoriji druge ugovorne strane, nadležni nosilac prve ugovorne strane snosi troškove davanja, ne uzimajući u obzir stepen pogoršanja, u skladu sa odredbama koje primjenjuje; nadležni nosilac druge ugovorne strane pruža licu davanje u svoti jednakoj razlici između svote davanja koja pripada poslije pogoršanja prema zakonodavstvu koje on primjenjuje i svote davanja koja bi pripadala prije pogoršanja.

ODJEL V - DAVANJE ZA NEZAPOSLENOST

Član 27.

Sabiranje perioda osiguranja

(1) Ako zakonodavstvo jedne ugovorne strane uslovljava pravo na davanja navršenim periodima osiguranja, nadležna ustanova te strane uzeće u obzir periode osiguranja navršene prema zakonodavstvu druge ugovorne strane, u mjeri u kojoj se ne poklapaju, kao da su to periodi osiguranja navršeni prema zakonodavstvu prve ugovorne strane.

(2) Visina, trajanje i isplata davanja utvrđuje se prema zakonodavstvu nadležnog nosioca koji priznaje pravo na davanje.

(3) Odredba člana 5. ovog ugovora ne odnosi se na novčana davanja za slučaj nezaposlenosti.

DIO IV - RAZNE ODREDBE

Član 28.

Administrativni sporazumi i saradnja

(1) Nadležna tijela obje ugovorne stranke će sklopiti Administrativni sporazum i preduzeti druge mjere za primjenu ovog ugovora.

(2) Nadležna tijela obje ugovorne strane će dostavljati jedna drugoj što je prije moguće sve podatke o mjerama preduzetim za primjenu ovog Ugovora i obavijesti o izmjenama njihovog nacionalnog zakonodavstva ako te izmjene utiču na primjenu ovog ugovora.

(3) Nadležna tijela obje ugovorne strane će odrediti tijela za vezu radi olakšavanja primjene ovog ugovora.

(4) Nadležna tijela i nosioci dvije ugovorne strane će jedna drugoj pružati pravnu pomoć u vezi sa svakim predmetom koji se odnosi na primjenu ovog ugovora, kao da se predmet odnosi na primjenu vlastitog zakonodavstva. Takva je pomoć besplatna.

(5) Svaki podatak o licu koji jedna ugovorna strana dostavlja drugoj u skladu sa ovim ugovorom i u svrhu njegove primjene, smatraće se tajnim i koristiće se isključivo u svrhu provođenja ovog ugovora i zakonodavstva na koje se ovaj ugovor primjenjuje.

Član 29.

Ljekarski pregled

(1) Ljekarski pregledi kojima se utvrđuje stepen nesposobnosti za rad lica koja prebivaju ili borave na području jedne ugovorne strane, propisani zakonodavstvom te ugovorne strane, obaviće nosilac mjesta prebivališta ili boravka na zahtjev i na teret nadležnog nosioca.

(2) Ako su ljekarski pregledi potrebni radi primjene zakonodavstva obje ugovorne strane, obaviće ih nosilac mjesta prebivališta ili boravka tog lica, a troškove ljekarskih pregleda snosiće nosilac koji je obavio pregled.

Član 30.

Službeni jezik

(1) Pri primjeni ovog ugovora, tijela i nosilaca dvije ugovorne strane mogu se obraćati jedni drugima na njihovim službenim jezicima.

(2) Ni jedan zahtjev ni isprava ne smije biti odbijena na osnovu toga što je napisana na službenom jeziku druge ugovorne strane.

Član 31.

Izuzete od taksi i ovjere

(1) Ako je, prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane, svaka potvrda ili druga isprava, koja se podnosi prema zakonodavstvu te strane, izuzeta, bilo u cijelosti ili djelimično, od zakonskih, konzularnih ili upravnih taksi, to će se izuzete primijeniti i na svaku potvrdu ili ispravu koja se podnosi prema zakonodavstvu druge ugovorne strane ili u skladu s ovim ugovorom.

(2) Sve izjave, isprave i potvrde bilo koje vrste koje treba pribaviti za namjene ovog ugovora izuzete su od svih nadovjera, uključujući i nadovjere od strane diplomatskih i konzularnih tijela.

Član 32.

Podnošenje zahtjeva ili žalbe

(1) Zahtjevi ili žalbe u vezi određivanja prava na davanje i isplate davanja koje bi, u svrhe zakonodavstva bilo koje od ugovornih strana, trebalo podnijeti u određenom roku nosiocu jedne ugovorne strane, smatraće se da su podnesene tom nosiocu ako su u istom roku podnesene odgovarajućem nosiocu druge ugovorne strane. Isto će se odnositi i na ostale podneske, zahtjeve i žalbe.

(2) Zahtjev za davanje, podnesen prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane, smatra se takođe i zahtjevom za odgovarajuće davanje, prema zakonodavstvu druge ugovorne strane, ako je davanje predviđeno ovim ugovorom.

(3) Ako je zahtjev iz st. 1. i 2. ovog člana podnesen nosiocu koji nije nadležan, mora se odmah proslijediti nadležnom nosiocu.

Član 33.

Odgovornost za štetu treće strane

(1) Ako lice prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane, prima davanja za štetu koja je nastala na području druge ugovorne strane, nosilac koji je obavezan isplatiti ta davanja, ima pravo na nadoknadu štete prema trećoj strani.

(2) Nosilac iz stava 1. ovog člana na osnovu zakonodavstva koje on primjenjuje preuzima zastupanje osiguranog lica ili nadživjelih lica prema trećoj strani. Pomenuti nosilac će namiriti od treće strane isplaćenu nadoknadu štete.

(3) Druga ugovorna strana prihvata postupanje nosilaca iz stava 2. ovog člana.

Član 34.

Povrat nepripadajućih isplata

(1) Ako je, prilikom određivanja ili revizije invalidskog ili starosnog davanja, ili davanja nadživjelim članovima porodice, prema odredbama ovog ugovora, nosilac jedne ugovorne strane isplatio za određeni period korisniku svotu veću od pripadajuće, on može tražiti od nosioca druge ugovorne strane nadležnog za isplatu odgovarajućih davanja tom licu, da oduzme preplaćenu svotu od zaostataka koje joj za isti taj period duguje. Posljednji navedeni nosilac će doznačiti oduzetu svotu nosiocu povjeriocu. Ako dug nije moguće namiriti na ovaj način, primjenjuju se slijedeće odredbe.

(2) Ako je nosilac jedne ugovorne strane isplatio korisniku svotu veću od pripadajuće, taj nosilac može, u skladu sa uslovima i u mjeri dopuštenoj zakonodavstvom koje on primjenjuje, zatražiti od nosioca druge ugovorne strane, nadležnog za isplatu davanja tom licu, da oduzme preplaćenu svotu od obroka koje mu isplaćuje. Posljednji navedeni nosilac će oduzeti tu svotu u mjeri dopuštenoj zakonodavstvom koje on primjenjuje, kao da je sam izvršio preplatu, i doznačiti tako oduzetu svotu nosiocu povjeriocu.

(3) Ako je nosilac jedne ugovorne strane isplatio predujam davanja za period tokom kojeg korisnik ima pravo na odgovarajuće davanje, prema zakonodavstvu druge ugovorne strane, nosilac prve ugovorne strane može zatražiti od nosioca druge ugovorne strane da oduzme svotu predujma od zaostataka koje korisniku pripadaju za isto razdoblje i da ih doznači direktno nosiocu prve ugovorne strane.

Član 35.

Valuta plaćanja

(1) Isplata svakog davanja prema ovom ugovoru obavlja se u valuti ugovorne strane čiji nadležni nosilac obavlja isplatu.

(2) Ako korisnik davanja ima prebivalište u drugoj ugovornoj strani ili u trećoj državi, davanja se isplaćuju u konvertibilnoj valuti. Način obračuna i utvrđivanje kursa urediće se Administrativnim sporazumom.

(3) Ako je, prema ovom ugovoru, nosilac jedne ugovorne strane dužan nadoknaditi troškove za davanja koje je pružio nosilac druge ugovorne strane, njegova će obaveza biti izražena u valuti druge ugovorne strane. Prvi nosilac može valjano podmiriti obavezu u toj valuti, osim ako su se nadležna tijela ugovornih strana dogovorila o drugačijem načinu nadoknade.

Član 36.

Rješavanje sporova

(1) Nadležna tijela obje ugovorne strane će preduzeti potrebne mjere da međusobnim dogovorom riješe svaki spor u vezi s tumačenjem i primjenom ovog ugovora.

(2) Ako spor nije moguće riješiti na način iz stava 1. ovog člana u roku od šest mjeseci, biće podnesen, na zahtjev nadležnog tijela jedne ugovorne strane, arbitražnom sudu koji će biti sastavljen na sljedeći način:

1. u svrhu rješavanja spora od strane arbitražnog suda, vlada svake ugovorne strane će imenovati arbitražnog sudiju u roku od šest mjeseci od prijema zahtjeva za arbitražnim suđenjem. Dvojica arbitražnih sudija će imenovati trećeg, koji ne smije biti državljanin niti jedne od ugovornih strana (u roku od dva mjeseca od dana na koji je vlada ugovorne strane, koja je posljednja imenovala arbitražnog sudiju, obavijestila vladu druge ugovorne strane o imenovanju);

2. ako, u određenom roku, vlada ni jedne ugovorne strane ne imenuje arbitražnog sudiju, vlada druge ugovorne strane može zatražiti od predsjednika Međunarodnog suda pravde ili, u slučaju da je on državljanin

jedne od ugovornih strana, od potpredsjednika ili slijedećeg po položaju sudiju tog Suda, koji nije državljanin ni jedne od ugovornih strana, da obavi imenovanje. Na isti način će se postupiti na zahtjev vlade jedne od ugovornih strana, ako se dvojica mirovnih sudija ne mogu dogovoriti oko imenovanja trećeg mirovnog sudije.

(3) Arbitražni sud odlučuje većinom glasova na osnovu ugovora koji postoje između ugovornih strana i na osnovu opštih načela međunarodnog prava. Njegove su odluke obavezujuće i konačne. Svaka ugovorna strana snosi troškove svog člana, kao i troškove zastupanja u postupku pred arbitražnim sudom. Troškove za predsjednika i ostale troškove snose ugovorne strane u jednakim dijelovima. U svemu ostalom arbitražni sud sam uređuje svoj postupak.

DIO V- PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 37.

Prelazne odredbe

- (1) Na osnovu ovog ugovora ne mogu se steći prava za bilo koji period prije njegovog stupanja na snagu.
- (2) Svi periodi osiguranja navršeni prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane prije stupanja na snagu ovog ugovora, uzimaju se u obzir u svrhu sticanja prava na osnovu ovog ugovora.
- (3) Uz primjenu stava 1. ovog člana, prema ovom ugovoru stiču se prava na osnovu osiguranog slučaja koji je nastupio prije njegovog stupanja na snagu.
- (4) Davanja koja pripadaju isključivo prema ovom ugovoru biće priznata na zahtjev zainteresovanog lica u skladu sa odredbama ovog ugovora, od dana stupanja na snagu ovog ugovora sa datumom ostvarivanja prava, osim ako su ona već ranije bila iskorištena u obliku jednokratne isplate.
- (5) Ako je zahtjev, na koji se odnosi stav 4. ovog člana, podnesen unutar dvije godine, poslije stupanja na snagu ovog ugovora, prava koja se zasnivaju na ovom ugovoru priznaće se od dana stupanja na snagu ovog ugovora, a odredbe zakonodavstava ugovornih stranaka u vezi s pravima koja nisu ostvarena ili su zastarjela neće se primijeniti u odnosu na lice o kome se radi. Ako je zahtjev podnesen dvije godine nakon stupanja na snagu ugovora, uzeće se u obzir datum podnošenja zahtjeva.

Član 38.

Stupanje Ugovora na snagu

- (1) Ugovorne strane obavijestiće jedna drugu u pisanom obliku, diplomatskim putem o provođenju odgovarajućih postupaka, propisanih unutrašnjim pravnim propisima obje ugovorne strane, potrebnih za stupanje na snagu ovog ugovora.
- (2) Ovaj ugovor stupa na snagu prvog dana po isteku mjeseca u kome su razmjenjeni instrumenti o ratifikaciji.

Član 39.

Trajanje Ugovora

Ovaj ugovor se sklapa na neodređeno vrijeme. Svaka ugovorna strana može ovaj ugovor otkazati u pisanom obliku, diplomatskim putem, najkasnije šest mjeseci prije isteka tekuće kalendarske godine. Ugovor prestaje istekom tekuće kalendarske godine.

Član 40.

Očuvanje prava

(1) U slučaju prestanka ovog ugovora, biće očuvana sva prava stečena prema njegovim odredbama.

(2) U slučaju prestanka ovog ugovora započeti postupci za ostvarivanje prava završiće se prema odredbama ovog ugovora.

Sastavljeno i potpisano u Ankari, na dan 27.5.2003. godine, u dva primjerka, na službenim jezicima Bosne i Hercegovine na srpskom jeziku, bosanskom jeziku i hrvatskom jeziku i službenom jeziku Republike Turske - turskom jeziku, od kojih je svaki primjerak jednako vjerodostojan.

ZA BOSNU I HERCEGOVINU
Adnan Terzić, s.r.

ZA REPUBLIKU TURSKU
Rexep Tajip Erdogan, s.r.

ADMINISTRATIVNI SPORAZUM

ZA PRIMJENU UGOVORA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE TURSKO O SOCIJALNOM OSIGURANJU

U skladu sa članom 28. stavom 1. Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Turske o socijalnom osiguranju, potpisanog dana 27.05.2003. godine u Ankari nadležni organi dvije ugovorne strane dogovorili su sljedeće:

DIO I - OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Definicije

(1) U ovom Administrativnom sporazumu:

1. "Ugovor" označava Ugovor između Bosne i Hercegovine i Republike Turske o socijalnom osiguranju.
2. "Sporazum" označava Administrativni sporazum za primjenu Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Turske o socijalnom osiguranju.

(2) Drugi izrazi korišteni u ovom sporazumu imaju isto značenje kao i izrazi u članu 1. Ugovora.

Član 2.

Organi za vezu koji primjenjuju Ugovor

(1) Organi za vezu nadležni za primjenu zakonodavstva određenog članom 2. Ugovora su sljedeći:

- U odnosu na Bosnu i Hercegovinu

1. u Federaciji Bosne i Hercegovine - Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine - Sarajevo za primjenu pravnih propisa u Bosni i Hercegovini iz člana 2. stav 1. tačka 1. Ugovora;
2. u Republici Srpskoj - Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske - Banja Luka za primjenu pravnih propisa u Bosni i Hercegovini iz člana 2. stav 1. tačka 1. Ugovora;
3. u Federaciji Bosne i Hercegovine - Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko osiguranje - Mostar za primjenu pravnih propisa u Bosni i Hercegovini iz člana 2. stav 1. tačka 2. Ugovora;
4. u Republici Srpskoj - Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske - Bijeljina za primjenu pravnih propisa u Bosni i Hercegovini iz člana 2. stav 1. tačka 2. Ugovora;
5. u Federaciji Bosne i Hercegovine - Federalni zavod za zapošljavanje - Sarajevo za primjenu pravnih propisa u Bosni i Hercegovini iz člana 2. stav 1. tačka 3. ovog sporazuma;
6. u Republici Srpskoj - Republički zavod za zapošljavanje Republike Srpske - Pale za primjenu pravnih propisa u Bosni i Hercegovini iz člana 2. stav 1. tačka 3. Ugovora;
7. u Federaciji Bosne i Hercegovine - mjesno nadležno kantonalno ministarstvo za socijalnu zaštitu za primjenu pravnih propisa u Bosni i Hercegovini iz člana 2. stav 1. tačka 4. Ugovora;
8. u Republici Srpskoj - Fond dječije zaštite Republike Srpske - Bijeljina za primjenu pravnih propisa u Bosni i Hercegovini iz člana 2. stav 1. tačka 4. Ugovora;
9. u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine - Odjeljenje za zdravstvo, javnu bezbjednost i društvene djelatnosti Brčko za primjenu pravnih propisa u Bosni i Hercegovini iz člana 2. stav 1. tač. 1. do 4. Ugovora;

- U odnosu na Republiku Tursku:

1. Predsjedništvo Zavoda za socijalno osiguranje - Ankara,

za zakonodavstvo o socijalnom osiguranju koji obuhvata radnike (uključujući i poljoprivredne radnike) u slučaju invalidnosti, starosti, smrti, nesreće na poslu, profesionalne bolesti, bolesti i majčinstva;

2. Glavna direkcija Penzionog fonda Republike Turske - Ankara, za zakonodavstvo koje uređuje prava državnih službenika u slučaju invalidnosti, starosti i smrti;

3. Glavna direkcija Bag Kur Fonda - Ankara, za zakonodavstvo koje uređuje osiguranje obrtnika, samostalnih umjetnika i drugih samostalnih radnika i individualnih poljoprivrednika u slučaju invalidnosti, starosti i smrti;

4. Glavna direkcija zavoda za zapošljavanje - Ankara, za zakonodavstvo o osiguranju za slučaj nezaposlenosti.

(2) Organi za vezu će se i pored ovim Sporazumom utvrditi njih obaveza, uzajamno pomagati u pogledu preduzimanja svih administrativnih mjera, a naročito pri pružanju administrativne pomoći.

(3) Organi za vezu će za primjenu ovog sporazuma izraditi dvojezične obrasce.

Član 3.

Isplata davanja

Davanja koja se navode u članu 5. Ugovora direktno se isplaćuju licima koja se navode u članu 3. Ugovora.

DIO II - ZAKONODAVSTVO KOJE SE PRIMJENJUJE

Član 4.

Izdavanje potvrde o osiguranju

(1) Lice na koje se primjenjuje odredba člana 7. stava 3., člana 8., člana 9. stav 1., člana 10. stav 1. i 3. i člana 11. stav 1. Ugovora mora predložiti potvrdu nadležnog nosioca ili organa za vezu iz koje se vidi kom zakonodavstvu podliježu.

(2) Ovu potvrdu izdaje:

- u Bosni i Hercegovini - nadležni nosilac zdravstvenog osiguranja;
- u Turskoj - organ za vezu iz člana 2. ovog sporazuma ili nadležni nosilac čije se zakonodavstvo na osigurani- ka posljednji put primjenjivalo.

Član 5.

Produženje privremenog rada

(1) Za produženje privremenog rada iz člana 8. Ugovora, nadležni organ ugovorne strane čijem zakonodavstvu lice podliježe dostavlja obrasce nadležnom organu ugovorne strane privremenog rada, kojom traži saglasnost da to lice u tom periodu i dalje podliježe njenom zakonodavstvu.

(2) Ako se nadležni organ ugovorne strane privremenog rada saglasi sa takvim zahtjevom, tada ovjerene obrasce vraća nadležnom organu koji je saglasnost zatražio.

Član 6.

Pravo izbora

(1) Za lica navedena u članu 11. stav 2. Ugovora, lokalno zaposlena lica rok izbora zakonodavstva teče od dana stupanja na snagu Ugovora.

(2) Izjava o izboru je punovažna od dana kada je lice izvršilo izbor.

DIO III - POSEBNE ODREDBE

ODJELJAK I - DAVANJA ZA BOLEST I MAJČINSTVO

Član 7.

Sabiranje perioda osiguranja

(1) Radi primjene člana 13. Ugovora, podnosilac zahtjeva obavezan je priložiti potvrdu nadležnog nosioca o periodu osiguranja, priznatom prema pravnim propisima druge ugovorne strane.

(2) Takvu potvrdu na zahtjev podnosioca izdaje:

- u Bosni i Hercegovini
- nadležni nosilac zdravstvenog osiguranja:
- u Turskoj
- Predsjedništvo zavoda za socijalno osiguranje,
- Glavna direkcija Penzionog fonda Republike Turske,
- Glavna direkcija Bag Kur Fonda i nadležni područni uredi.

(3) Ako podnositelj zahtjeva ne priloži potvrdu, nadležni nositelj prve ugovorne strane može zatražiti potvrdu direktno od nadležnog nosioca druge ugovorne strane.

Član 8.

Korištenje zdravstvenih usluga prilikom rada ili boravka na teritoriji druge ugovorne strane

(1) Kako bi osigurana lica i članovi njihovih porodica iz člana 14. st. 1. i 2. i člana 16. stava 3. prva rečenica Ugovora za vrijeme privremenog boravka na teritoriji druge ugovorne strane mogle koristiti zdravstvene usluge, dužne su nosiocu u mjestu boravka predočiti potvrdu o pravu na davanje izdatu od nadležnog nosioca, na kojoj je naznačeno trajanje prava na davanja.

(2) Ako osigurano lice iz stava 1. takvu potvrdu nema, nositelj u mjestu boravka može je naknadno zatražiti od nadležnog nosioca.

(3) Kako bi osigurana lica iz člana 14. stava 3. Ugovora pri promjeni boravka mogla na teritoriji druge ugovorne strane i dalje koristiti pravo na davanja za bolest i majčinstvo, dužne su nosiocu u novom mjestu boravka predočiti potvrdu izdatu od strane nadležnog nosioca u kojoj se nadležni nositelj slaže o daljem postojanju prava na davanja nakon promjene boravka i u kojoj je naznačen period davanja.

(4) Ako potvrda iz stava 3. ovog člana nije izdata prije promjene boravka, može se izdati i naknadno, na zahtjev osiguranog lica ili nosioca u mjestu boravka.

(5) Ako zdravstveno stanje lica iz stava 3. ovog člana zahtijeva produženje prava na davanja i nakon perioda navedenog na potvrdi, nadležni nositelj, na osnovu mišljenja ljekara kontrolora, produžuje pravo na davanja.

Član 9.

Davanja iz zdravstvenog osiguranja članovima porodice

(1) Radi primjene člana 15. Ugovora, članovi porodice osiguranika koji sa njim ne borave ili prebivaju na području nadležnog nosioca, dužni su nosiocu u mjestu prebivališta predočiti potvrdu nadležnog nosioca o pravu na davanja.

(2) U slučaju prestanka prava na davanja nadležni nositelj je dužan nosiocu u mjestu prebivališta, dostaviti potvrdu o prestanku prava na davanja članovima porodice. U tom slučaju pravo na korištenje davanja prestaje 30 dana nakon dostave potvrde. Kao datum dostave potvrde uzima se datum na otisku pečata pošte.

(3) Osiguranik ili nositelj u mjestu prebivališta članova porodice dužni su nadležnog nosioca obavijestiti o svim promjenama, posebno promjena poslodavca, prestanak radnog odnosa ili promjena mjesta boravka, koje mogu uticati na ostvarivanje prava na davanja osiguranika i članova njegove porodice.

Član 10.

Davanja iz zdravstvenog osiguranja penzionerima

(1) Radi primjene člana 16. stav 2. Ugovora nadležni nositelj dostavlja nosiocu u mjestu prebivališta penzionera i članova njegove porodice potvrdu o pravu na davanja.

(2) U slučaju prestanka prava na davanja, nadležni nositelj je dužan nosiocu u mjestu prebivališta, dostaviti potvrdu o prestanku prava na davanja. U tom slučaju pravo na korištenje davanja prestaje 30 dana nakon dostavljanja potvrde ili datumom smrti.

Član 11.

Proteze, pomagala i zdravstvena davanja veće vrijednosti

(1) Proteze, pomagala i druga zdravstvena davanja čija vrijednost prelazi 200 EUR-a, a koja su navedena na popisu u dodatku 1. ovog sporazuma, pružaju se, osim u hitnim slučajevima, uz saglasnost nadležnog nosioca.

(2) O davanjima iz stava 1. ovog člana učinjenim u hitnim slučajevima, obavještava se nadležni nosilac uz prilaganje odgovarajuće medicinske dokumentacije.

Član 12.

Naknada za slučaj nesposobnosti za rad

(1) Naknadu za slučaj nesposobnosti za rad, nadležni nosilac direktno pruža osiguraniku.

(2) Ako je odobreno bolničko liječenje nosilac mjesta boravka je obavezan, kada sazna, odmah obavijestiti nadležnog nosioca o datumu prijema lica u bolnicu, predviđenom trajanju liječenja odnosno o danu otpuštanja iz bolnice.

Član 13.

Nadoknada troškova

(1) Troškove zdravstvenih davanja pruženih na osnovu čl. 14. do 17., 25. i 29. Ugovora, nadležni će nosilac nadoknaditi nosiocu koji je davanja pružio u stvarnim iznosima, ukoliko se organi za vezu drugačije ne dogovore.

(2) Obračun pruženih zdravstvenih davanja utvrdiće se na osnovu kupovne vrijednosti kursa EUR-a centralne banke svake ugovorne strane na dan 1. jula obračunske godine.

(3) Obrasci za obračun u prilogu liste troškova pruženih zdravstvenih davanja, dostavljaju se nadležnom nosiocu svakih šest mjeseci odnosno 1. januara do 30. juna i od 1. jula do 31. decembra. Nadležni nosilac u roku od dva mjeseca nakon prijema dokumentacije podmiruje 50% ukupnog iznosa, a ostatak nakon provedene provjere, a najkasnije u roku od šest mjeseci.

ODJELJAK II - DAVANJA ZA INVALIDNOST, STAROST I NADŽIVJELE ČLANOVE PORODICE

Član 14.

Sabiranje perioda osiguranja

Ako je, prema članu 20. Ugovora, za ostvarivanje prava na davanje, potreban period osiguranja navršen u drugoj ugovornoj strani tada će se zatražiti od nadležnog nosioca te ugovorne strane da dostavi obrasce sa navršenim periodima osiguranja.

Član 15.

Podnošenje zahtjeva

(1) Radi ostvarivanja prava na davanje iz penzionog osiguranja osiguranik ili nadživjeli članovi porodice mogu zahtjev podnijeti nadležnom nosiocu ugovorne strane, prema mjestu prebivališta.

(2) Ako podnosilac zahtjeva prebiva van teritorije ugovornih strana, može zahtjev za davanje iz penzionog osiguranja podnijeti nadležnom nosiocu one ugovorne strane prema čijim je zakonodavstvu bio posljednji put osiguran.

(3) Nadležan nosilac ugovorne strane koji zaprimi zahtjev u najkraćem će roku putem organa za vezu, na ugovorenim obrascima proslijediti taj zahtjev organu za vezu druge ugovorne strane sa popratnom dokumentacijom, a isti će sa dokumentacijom dostaviti nadležnom nosiocu.

(4) Nosioci osiguranja ugovornih strana međusobno će se na ugovorenim obrascima obavijestiti o periodima osiguranja navršenim na njihovoj teritoriji i o okončanju postupka prema svom zakonodavstvu.

Član 16.

Isplata davanja

(1) U skladu sa odredbom člana 35. stava 2. Ugovora i zakonodavstvom obje ugovorne strane, pripadajuća davanja obračunaće se prema kupovnoj vrijednosti kursa centralne banke nadležnog nosioca, na dan isplate, a isplatiti u valuti države u kojoj korisnik prebiva.

(2) Davanja iz stava 1. ovog člana, isplaćuju se direktno korisniku preko poštanskih ili bankovnih uplatnica u roku predviđenim zakonodavstvom nadležnog nosioca. Poštanski ili bankovni troškovi se naplaćuju od iznosa davanja tih lica.

Član 17.

Periodi osiguranja kraći od jedne godine

Ukupna penzija, određena prema članu 22. stavu 2. Ugovora, isplaćuje se korisniku.

ODJELJAK III - POGREBNI TROŠKOVI

Član 18.

Sabiranje perioda osiguranja i nadoknada pogrebnih troškova

(1) Radi ostvarivanja prava iz člana 23. Ugovora nosioci prava na nadoknadu pogrebnih troškova obraćaju se nadležnom nosiocu direktno ili posredstvom nosioca u mjestu boravka ili prebivališta.

(2) Uz zahtjev i dokumentaciju po potrebi se dostavlja i potvrda o periodima osiguranja.

(3) Nadoknada pogrebnih troškova isplaćuje se direktno licima koja borave ili prebivaju na području druge ugovorne strane ili treće države.

ODJELJAK IV - PROFESIONALNE BOLESTI I NESREĆE NA POSLU

Član 19.

Izloženost istom riziku u objema ugovornim stranama

U slučaju kada nadležni nosilac jedne ugovorne strane, uzimajući u obzir odredbe člana 24. st. 2. i 4. Ugovora, ustanovi da lice koje je posljednji put bilo osigurano obavljajući poslove koji su mogli uzrokovati profesionalnu bolest prema zakonodavstvu jedne ugovorne strane, a to lice ili nadživjeli član porodice ne ispunjavaju predviđene zakonske uslove prema tom zakonodavstvu, tada nadležni nosilac te ugovorne strane putem organa za vezu:

a) dostavlja cijelu dokumentaciju i jedan primjerak mišljenja i izvještaje ljekara organu za vezu druge ugovorne strane, kod koje je to lice prethodno obavljalo poslove koji su mogli uzrokovati istu vrstu profesionalne bolesti;

b) istovremeno to lice obavještava o svojoj odluci, obrazlažući razloge odbijanja zahtjeva, uz uputu o pravnom lijeku, rokovima i datumu slanja dokumenta organu za vezu druge ugovorne strane.

Član 20.

Prebivanje i boravak u drugoj ugovornoj strani

(1) Radi korištenja zdravstvenih davanja na osnovu člana 25. Ugovora, osiguranik je dužan nosiocu u mjestu boravka ili prebivališta predočiti potvrdu nadležnog nosioca o pravu na davanja.

(2) Ako osiguranik potvrdu iz stava 1. nema, nosilac u mjestu boravka ili prebivališta može je naknadno zatražiti od nadležnog nosioca.

(3) U slučaju prestanka prava na davanja nadležni nosilac je dužan nosiocu u mjestu prebivališta dostaviti potvrdu o prestanku prava na davanja.

Član 21.

Ljekarski pregled

Na osnovu zahtjeva nadležnog nosioca, nosilac ugovorne strane u kojoj lice prebiva ili boravi obavlja ljekarski pregled tog lica i u što kraćem roku nalaze pregleda šalje nadležnom nosiocu druge ugovorne strane.

ODJELJAK V

ODJELJAK V - DAVANJA ZA NEZAPOSLENOST

Član 22.

Sabiranje perioda osiguranja

(1) Lice koje želi koristiti davanja za nezaposlenost treba pribaviti potvrdu nadležnog nosioca druge ugovorne strane iz koje se vidi navršeni period osiguranja i period u kojem je primalo naknadu za slučaj nezaposlenosti od druge ugovorne strane.

(2) Ako osiguranik ne predoči ovu potvrdu tada nadležni nosilac prve ugovorne strane može od nadležnog nosioca druge ugovorne strane zatražiti da mu dostavi istu potvrdu.

DIO IV

DIO IV - RAZNE ODREDBE

Član 23.

Podnošenje žalbe

Na osnovu člana 32. Ugovora žalba se može podnijeti nadležnom nosiocu, a isto tako i nosiocu ugovorne strane, prema mjestu prebivališta. Nadležni nosilac prve ugovorne strane žalbu, zajedno sa dodacima, u najkraćem roku, dostavlja nadležnom nosiocu druge ugovorne strane.

Član 24.

Statistički podaci

Organi za vezu jednom godišnje izmjenjuju statističke podatke u obliku izvještaja o isplati u drugu ugovornu stranu. Statistički podaci obavezno sadržavaju vrstu davanja, broj korisnika i ukupnu svotu davanja.

DIO V - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 25.

Stupanje na snagu

Ovaj Administrativni sporazum stupa na snagu zajedno sa Ugovorom i ostaje na snazi jednako dugo kao i Ugovor.

Sastavljeno i potpisano u Ankari na dan 27.5.2003. godine u dva primjerka na službenim jezicima Bosne i Hercegovine - srpskom jeziku, bosanskom jeziku, hrvatskom jeziku i službenom jeziku Republike Turske - turskom jeziku, od kojih je svaki primjerak jednako vjerodostojan.

ZA BOSNU I HERCEGOVINU
Adnan Terzić, s.r.

ZA REPUBLIKU TURSKU
Rexep Tajip Erdogan, s.r.

DODATAK 1.

PROTEZE, POMAGALA I ZDRAVSTVENA DAVANJA VEĆE VRIJEDNOSTI

1. proteze, ortopedska pomagala i sprave za oslanjanje, uključujući obložene ortopedske korzete s dopunskim dijelovima, priborom i alatima
2. ortopedske cipele po mjeri s pripadajućom normalnom cipelom
3. proteze za vilicu, lice i *perika*
4. očne proteze, kontaktne leće i *naočale*
5. slušna pomagala
6. vozila za bolesnike i invalidska kolica
7. obnavljanje davanja pod 1. do 6.

Član 3.

Ova odluka biće objavljena u "Službenom glasniku BiH" na srpskom, hrvatskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-1849-14/03
8. oktobra 2003. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predsjedništva BiH
dr. **Dragan Čović**,s.r